

Conceptverslag netwerkvergadering Mobstacles-studie

29 maart 2011

Opening door de voorzitter Stephen Orme, directiesecretaris bij de Nuffic.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en dankt allen voor hun aanwezigheid bij deze vergadering. Vanwege problemen op het spoor is nog niet iedereen aanwezig, maar hij opent de vergadering. Hij stelt zichzelf en de aanwezige medewerkers van het team Mobstacles (Irma Nentjes en Kitty Hemmer) voor.

Omdat een aantal deelnemers aangeeft voor de eerste keer aanwezig te zijn, licht hij het doel van de bijeenkomst toe: (1) deelnemers de gelegenheid geven ervaringen uit te wisselen en te netwerken; (2) actuele ontwikkelingen toelichten; (3) knelpunten inventariseren.

1. Agenda

Er zijn geen prangende zaken die moeten worden toegevoegd, dus de agenda wordt vastgesteld.

2. Verslag netwerkvergadering 27 april 2010

Mobstacles heeft een oproep gedaan om tekstuele of inhoudelijk opmerkingen over het conceptverslag schriftelijk, voorafgaand aan de vergadering, in te dienen. Hierop zijn geen reacties ontvangen. Het verslag wordt vastgesteld.

3. Mededelingen

- Uitleg over de verkiezing van leden van de Klankbordgroep (KBG):
In het verleden gaven kandidaatleden een presentatie tijdens de netwerkvergadering, waarna een verkiezing volgde. Omdat het Mobstacles-team graag zelf wil beslissen wie er zitting hebben in de KBG is er nu voor een andere werkwijze gekozen. Ditmaal is er via de nieuwsbrief een oproep geplaatst om interesse voor deelname kenbaar te maken en motivatie bij te voegen. Hierop zijn veel reacties gekomen, waaruit twee mensen zijn gekozen: Femke van der Geest van Universiteit Utrecht en Ismail Yetim van TU Delft.

Huidige samenstelling Klankbordgroep:

IO

Marie-Chantal Metz
ITC Enschede

René van der Zwet
IHS

WO

Femke van der Geest
Universiteit Utrecht

Ismail Yetim
TU Delft

Jeroen Ouburg
Wageningen Universiteit

Werner Engels
Universiteit Maastricht

HBO

Sjoukje Elsma
Hogeschool INHOLLAND, locatie Haarlem

Lieke Steijger
Haagse Hogeschool

Koepels

Emiel de Groot
HBO-raad

Charlotte van Hees
VSNU

- Overzicht activiteiten:
 - Introductie cursus immigratieprocedures buitenlandse studenten: 13-14 oktober (datum onder voorbehoud)
 - Introductie cursus immigratieprocedures buitenlandse onderzoekers en gastdocenten: 19-20 mei en 1-2 december
 - Volgende netwerkvergadering: 1 november 2011

De Introductiecursus immigratieprocedures buitenlandse onderzoekers en gastdocenten richt zich weliswaar op onderzoekers, maar de cursus kan ook voor de hier aanwezigen interessant zijn, mochten zij zich hier in de toekomst mee moeten bezighouden.

De Introductiecursus immigratieprocedures buitenlandse studenten is tweemaal geannuleerd, de eerste maal omdat we van plan waren samen met de IND een reeks workshops te geven ter voorbereiding op de invoering van MoMi, toen nog per januari 2011. De tweede maal is deze cursus geannuleerd vanwege een capaciteitsprobleem en de onzekerheid over de invoerdatum van MoMi. De eerstvolgende Introductiecursus immigratieprocedures buitenlandse studenten staat gepland in oktober. Of de cursus op de oude manier zal worden aangeboden hangt af van de stand van zaken rond MoMi.

4. Stand van zaken MoMi

MoMi zal niet per juli 2011 worden ingevoerd; de eerstvolgende mogelijkheid is dan oktober 2011, maar de kans is groter dat het doorschuift naar (januari) 2012. In elk geval is er bij de aankomende zomerpiek nog geen MoMi, dus aanvragen kunnen in principe op de gebruikelijke manier worden afgehandeld.

5. Programma Rode Loper - spreker: Brian Dommisse

Het Programma Rode loper is een samenwerkingsverband tussen een aantal organisaties: de VSNU, de HBO-raad, de Nuffic, Studie keuze123, Kences, DUO en de IND. Het wordt gefinancierd door het Ministerie van OCW.

Doel: Buitenlandse studenten tijdens de aanloop naar hun komst naar Nederland zo goed mogelijk voorbereiden door processen en informatie te koppelen. Daarom is een aantal trajecten gestart. Kijk voor meer informatie over het [Programma Rode Loper](#) op de Nuffic website.

Samenvatting vragen & antwoorden naar aanleiding van presentatie:

Bij project A zijn vooralsnog geen instellingen betrokken, als blijkt dat dit noodzakelijk is, dan wordt dit alsnog opgepakt.

De informatie die wordt verzameld is generiek. De procedure voor bijvoorbeeld inschrijven in de GBA is niet landelijk, toch is hier wel generieke informatie over te geven. Dit zou dan gemengd moeten worden met specifieke lokale informatie.

Het is nog niet duidelijk in hoeverre de Rode Loperdatabase aansluit op de database van Studielink. Dit hoeft echter geen probleem te zijn, want het gaat in eerste instantie om promotie; zodra de aandacht van de student getrokken is voor Nederland komt hij vanzelf bij een specifieke onderwijsinstelling uit om zich aan te melden.

Het Programma Rode Loper richt zich op studenten die al geïnteresseerd zijn in studie in Nederland. Een kritische opmerking vanuit de zaal is dat de student in eerste instantie niet voor een land kiest maar voor een studie, daarna komt het land pas in beeld. Antwoord: Het hele voortraject van de algemene oriëntatie van de student zit inderdaad niet in het Programma Rode Loper, maar het programma gaat er wel vanuit dat de student zich nog aan het oriënteren is. Daarom moeten we zo snel mogelijk zorgen dat alle informatie die de student zoekt voorhanden is zodat het aantrekkelijk is om naar Nederland te komen.

6. Brede proeftuinen: uitwisseling ervaringen en open discussie

Proeftuin gecombineerde aanvraag MVV+VVR

Bij het uitstel van MoMi is besloten om proeftuinen te verbreden, waardoor alle instellingen reeds op de nieuwe manier kunnen werken. Het blijkt dat het merendeel van de aanwezige instellingen vanaf september op de nieuwe manier zal werken. Voor de afgelopen februariëpiek was dat nog een veel kleinere groep. Femke van der Geest van Universiteit Utrecht (UU) en Lieke Steijger van de Haagse Hogeschool (HHS) zijn inmiddels ervaringsdeskundige. Zij vertellen over hun ervaringen en geven tips:

1. Veranderingen: Eigenlijk verandert er weinig in de werkzaamheden, hooguit zijn werkzaamheden verschoven in de tijd. UU heeft een Centraal visa office, dus alle aanvragen worden centraal afgehandeld. Dit betekent dat de expertise centraal op één plek aanwezig is. Dit is handig en ook makkelijk als er iets veranderd moet worden in de aanvraag.

2. Op tijd beginnen: UU hanteert een vroege deadline, half juni/1 juli, zodat er voldoende tijd is om dossiers die vaak in eerste instantie incompleet zijn eventueel aan te vullen. Het blijkt dat men in de eerste maand vooral veel tijd kwijt is aan communicatie met de student over hoe hij documenten moet aanleveren. Het pasfotoformulier levert vaak problemen op, dus daarmee moet je heel tijdig beginnen.

3. Volgorde: Logistiek is belangrijk – waar in je proces neem je welk document op – om te zorgen dat je niet in de knel komt met je deadlines en alles op tijd voor elkaar hebt.

4. Duidelijke uitleg geven aan de student vergroot de kans dat alle documenten in één keer op de juiste manier worden aangeleverd. Uitleg is noodzakelijk, want de terminologie is vaak onduidelijk voor de student. UU en HS hebben beiden een guide/magazine gemaakt waarin stap-voor-stap wordt uitgelegd wat de student moet aanleveren, wanneer en hoe. De [guide van de Haagse Hogeschool](#) kan worden ingezien als voorbeeld.

5. Zelf dossier bijhouden: documenten die je normaal gesproken meestuurde met de aanvraag moet je nu zelf beoordelen. Maar het algemene gevoel is positief: het viel negen van de tien keer heel erg mee. Bij twijfel over documenten: elke proeftuin heeft een eigen hulp e-mailadres bij de IND waar je terecht kunt voor vragen. Denk na over dossiervorming, want je moet het niet meer meesturen, maar zelf bewaren, digitaal of papier. De IND kan komen controleren. UU heeft al een controle gehad, alles klopte. Ze hebben dan ook niets anders gedaan dan anders, alleen hebben ze nu zelf bewaard i.p.v. opgestuurd.

Samenvatting vragen & antwoorden naar aanleiding van tips:

- Middelenvereiste Chinese studenten: Het blijkt dat Chinese studenten goed kunnen aantonen dat ze aan het middelenvereiste voldoen. Ze maken een kopie van hun bankafschrift op het moment dat het vereiste bedrag op hun rekening staat. Het blijkt dat dit bedrag vervolgens wordt doorgestort naar de volgende Chinese student, die ook weer een kopie van een afschrift laat zien, waarna het bedrag weer doorgestort wordt naar de volgende student, enzovoort. De Chinese student beschikt dus vaak helemaal niet over de gevraagde €9.000. Over deze praktijk wordt verschillend gedacht door onderwijsinstellingen. Sommige instellingen zitten hier erg mee en zouden dit willen toetsen. Andere instellingen stellen dat dit toch echt de verantwoordelijkheid is van de student, hij moet zorgen dat hij rondkomt, de verantwoordelijkheid van de instelling houdt op na controle. Daarbij geldt dat voor de volgende studie jaren er sowieso niet meer gecontroleerd wordt door de onderwijsinstelling. Er wordt dan alleen een statement van de student gevraagd waarin hij verklaart over voldoende middelen te beschikken. Dit wordt niet getoetst, het is de verantwoordelijkheid van de student.
- UU gaat hier op een pragmatische manier mee om. Zij vragen studenten om in één keer het collegegeld te betalen, dat is vaak genoeg om aan de IND aan te tonen dat de student voldoet aan het middelenvereiste. Ze stellen dit als voorwaarde voor de MVV/VVR procedure, dus alleen voor het eerste jaar. In volgende jaren zou de student gebruik kunnen maken van het betalen van het collegegeld in termijnen. Sinds UU vraagt om het collegegeld vooraf en in een keer te betalen hebben zij, in tegenstelling tot vroeger, nauwelijks meer studenten aan de balie gehad die er na een week in Nederland achter kwamen dat ze niet over voldoende middelen beschikten en om geld kwamen vragen. Advies is dus om de student voor hij naar Nederland komt collegegeld te laten overmaken.
- De groep niet MVV-plichtige studenten, zoals Amerikaanse studenten, blijkt een lastige groep te zijn. Zij zijn er niet altijd van overtuigd dat het volgen van de juiste procedures helpt om zaken snel af te handelen.
- Studenten leveren niet altijd een juiste pasfoto aan: stuur daarom meteen bij de aanvraagformulieren de fotomatrix mee. Ook verwijzen sommige instellingen de studenten

naar de ambassade omdat men daar vaak weet waar een correcte pasfoto gemaakt kan worden.

- Afhandeling van opgestuurde formulieren naar de IND gaat in de proeftuin snel, soms al binnen een week. Het komt voor dat de VVR eerder binnen is dan goedkeuring van de MVV aanvraag. De termijn van twee weken wordt in elk geval gehaald. De complete doorlooptijd van MVV+ VVR-aanvraag is eigenlijk korter dan voorheen, want een aantal procedures, zoals de GBA registratie, kun je nu al voorbereiden.
- In het formulier staat dat de tbc-test binnen drie maanden moet worden gedaan, maar die drie maanden kunnen al voorbij zijn voordat de student hier is. Mobstacles heeft dit probleem al voorgelegd aan de beleidsafdeling van de IND, maar zolang de wet MoMi nog niet van kracht is worden formulieren niet aangepast. Tot die tijd moet men gewoon het juiste kruisje zetten en de driemaandentermijn negeren. Tip UU: verwijder alle Nederlandstalige informatie uit het tbc-formulier, want dit levert veel verwarring op. Tip: tbc-controle kost in Utrecht tegenwoordig €40. Laat de student een retourtje Amsterdam kopen, want daar kan het gratis.
- Tenslotte nog een laatste verzoek aan de aanwezigen in de zaal om alle opmerkingen over formulieren naar de IND te sturen: dit verzoek komt vanuit de IND zelf. Dit kan centraal via Mobstacles laten lopen via immigration@nuffic.nl

Overige proeftuinen

Instellingen geven aan dat er veel problemen zijn geweest met het kantoor in Den Bosch want er waren twee verschillende computersystemen, waardoor aanvragen van Koreaanse studenten verdwenen. Dit leverde problemen op bij de GBA-inschrijving. Dit is uiteindelijk opgelost. Ook is er veel kritiek op Zwolle, want daar worden fouten gemaakt bij het overschrijven van een student van de ene instelling naar een andere. Stukken die werden opgestuurd om te scannen waren bij de IND kwijtgeraakt, waardoor er aan de student moest worden gevraagd stukken nogmaals op te sturen: dat past niet in Rode Loper-gedachte! Bij andere instellingen zijn het voornamelijk de fotokaarten die kwijttraken. Volgens één van de de betreffende instellingen worden dossiers bij de IND gesplitst, dus daar zou de crux kunnen liggen.

Oplossing zijn voorhanden want het loket Zwolle verhuist naar Rijswijk. De datum is nog niet bekend, maar Mobstacles maakt dit bekend via IND/Nuffic Nieuws. De pilot verlengingen gaat gewoon door nu het loket Zwolle naar Rijswijk verhuist, Felix Kleinpenning blijft dit coördineren.

7. Joint degrees

Van de aanwezige instellingen bieden er nu al elf een joint degree aan. Joint degrees in MoMi leveren nu al vragen op, zoals: hoe gaat het met inschrijven en uitschrijven bij de GBA? Loopt de instelling bekostiging mis als de student op de peildatum (30 september) is uitgeschreven?

Mobstacles is benieuwd naar eventuele knelpunten die jullie voorzien, mail dit naar immigration@nuffic.nl

8. Ziektekosten verzekering

Vergelijkend onderzoek ziektekosten

Mobstacles zal een vergelijkend onderzoek naar ziektekostenverzekeringen gaan uitvoeren. Nu gebruikt bijna iedereen uitsluitend AON/Lippmann, maar er zijn meerdere aanbieders. Het is daarom tijd voor nieuw onderzoek: het vorige onderzoek is inmiddels zes jaar geleden. Ilse Schenk zal het onderzoek opzetten, zij zoekt daarvoor een externe consultant.

Mobstacles heeft aan de IND gevraagd waar verzekering volgens hen aan moet voldoen, want goede verzekering is een eis voor het toekennen van een verblijfsvergunning. De IND geeft echter zelf geen criteria aan. De conclusie is dat instellingen samen met Mobstacles en eventueel de koepels moeten uitvinden waar een goede verzekering aan moet voldoen. Waarschijnlijk wordt het Ministerie van Volksgezondheid hier eveneens bij betrokken.

Verzekering wordt geen onderdeel van de administratieplicht in MoMi omdat de IND geen criteria opstelt voor goede verzekering. De polis hoeft je als onderwijsinstelling dus niet te bewaren, maar dit is

wel aan te bevelen om zicht te houden op de verzekering van de student. Dit kan voorkomen dat je als instelling opdraait voor kosten waar de student onvoldoende voor verzekerd was.

Een instelling geeft aan dat het vreemd is dat verzekering wel verplicht is, maar dat niet is gedefinieerd waar een verzekering aan moet voldoen. Er wordt wel gecheckt of er verzekering is, maar deze wordt niet inhoudelijk getoetst. De student is uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor passende verzekering. Hogeronderwijsinstellingen zijn niet verplicht dit te controleren, maar moeten de student wel voorlichten dat hij verzekering moet afnemen. Daarbij is het ook in het belang van de instelling dat student goed verzekerd is.

Een andere instelling geeft aan dat veel studenten een tijdelijke baan hebben, misschien maar voor een weekend. De kosten van een basiszorgverzekering staan dan niet in verhouding tot hetgeen er verdiend is. Dit is een bekend probleem, maar helaas is het zo vastgelegd in de wet. De student heeft overigens wel recht op zorgtoeslag. De student riskeert een boete als hij zich niet goed verzekert. Een andere instelling vertelt dat zorgtoeslag zelfs €70 zou kunnen worden, waardoor de basiszorgverzekering toch weer aantrekkelijker wordt. Dit blijkt inderdaad te kunnen, maar dan heeft de student een heel hoog eigen risico. Tip vanuit een andere instelling: Oom biedt een basiszorgverzekering aan voor slechts €60, [*opmerking Mobstacles*: hiervoor geldt eveneens dat student dan hoog eigen risico heeft]. De opzegtermijn van de basiszorgverzekering is normaal gesproken drie maanden, behalve als de student geen recht meer heeft op basiszorgverzekering, omdat zijn bijbaan stopt. In dat geval wordt de basiszorgverzekering beëindigd per het einde van de maand.

Brief CVZ

Sinds 15 maart is een wetwijziging van kracht waardoor het mogelijk is voor CVZ om onverzekerden in Nederland op te sporen en sanctie op te leggen. CVZ heeft een brief gestuurd waarin o.a. studenten worden opgeroepen om een basiszorgverzekering af te sluiten. Studenten die zijn ingeschreven bij DUO hebben deze brief niet gehad, de overige buitenlandse (uitwisselings-) studenten hebben deze brief wel gehad. Veel studenten zullen deze brief echter onterecht ontvangen, toch moeten zij wel iets doen. De communicatie van CVZ is uitsluitend in het Nederlands waardoor kans bestaat dat de student niet begrijpt dat er een actie van hem verlangd wordt.

Wat moet de student doen?

Hij moet als hij een bijbaan heeft of ouder is dan 30 alsnog een basiszorgverzekering afsluiten. Als de student niet basiszorgverzekeringplichtig is dan kan hij dit aantonen door het invullen van een formulier van de SVB, waaruit blijkt of de student al dan niet AWBZ-gerechtigd is. Uit wat de student invult blijkt of de student verplicht is een basiszorgverzekering af te sluiten. Het SVB geeft dit door aan het CVZ zodat de hele stroom van boetes, dwangbevelen etc. kan worden voorkomen.

Contact met zorgverzekeraars

Mobstacles heeft gebeld met een aantal grote verzekeringsmaatschappijen, zoals AON, Lippmann, Hollandzorg. Het blijkt dat een groot deel van de studenten die zij tot nu toe aan de lijn hadden ook inderdaad een basiszorgverzekering moeten afsluiten, dus de brief is in veel gevallen toch terecht ontvangen!

Samenvatting vragen & antwoorden

Probleem: de basisverzekering is uitsluitend een ziektekostenverzekering, maar de gemiddelde verzekering dekt meer dan alleen ziektekosten, bijvoorbeeld een WA verzekering. Dit wordt een probleem als de student een basiszorgverzekering afneemt en dan vooral voor wat betreft repatriëring, want in de basiszorgverzekering betekent dit repatriëring naar Nederland toe in plaats van naar het thuisland van de student. In dat geval zal de student een aanvullende (reis-)verzekering moeten afsluiten.

De CVZ brief wordt verstuurd in batches. Mobstacles heeft gevraagd om in de volgende batch de groepen, al is het maar gedeeltelijk, in het Engels aan te schrijven, maar het beleid van CVZ is dat communicatie uitsluitend in het Nederlands verloopt. Nuffic heeft daarom op haar website een

[Engelstalige brief](#) voor studenten gemaakt en een vertaaltool om het AWBZ-formulier in te kunnen vullen.

9. rondvraag

V = vraag

A = antwoord

O = opmerking

V: Wanneer is iets nu eigenlijk een betaalde stage, dus wanneer wordt het gezien als inkomsten?

A: Een instelling heeft navraag gedaan en gehoord dat dit afhangt van de vaste kosten van de student, dus of stagevergoeding overeenkomt met huur en eten van de student.

Naschrift vanuit Mobstacles: Als een buitenlandse student vanuit een buitenlandse opleiding voor maximaal zes maanden naar Nederland komt, dan kunnen zijn vaste lasten inderdaad onbelast vergoed worden. Als een student voor een langere periode komt, of als hij stage loopt in het kader van een Nederlandse opleiding, dan kunnen alleen onkosten (denk aan reiskosten) onbelast vergoed worden. Over de overige vergoeding, waar overigens geen limiet aan is, moet wel gewoon belasting worden betaald.

V: Als de student een Wijziging beperking aanvraagt, dus van 'studie' naar 'verblijf bij partner', vervalt dan de studievoortgangsmonitoring in MoMi?

Antwoord Mobstacles:

De IND heeft aangegeven dat zij zien dat er wijziging beperking is en bij toekenning hiervan vervalt automatisch garantstelling onderwijsinstelling. In MoMi geldt studievoortgangsmonitoring alleen voor studenten die hier met verblijfsdoel studie zijn, dus zodra wijziging beperking voor bijvoorbeeld verblijf bij partner is aangevraagd, vervalt deze plicht voor de onderwijsinstelling.

V: De laatste weken zien we bij de contactpersonen van de IND steeds meer Minbiza e-mail adressen ipv MinJus?

A: Ja, dat klopt, de IND valt niet meer onder het Ministerie van Justitie, maar onder Binnenlandse Zaken. Ook de website is gewijzigd.

V: Hoe hadden wij dit kunnen weten?

A: Dit is niet gemeld, maar voorlopig worden e-mails met oude adressen gewoon doorgestuurd naar nieuwe adressen. Verder zie je het nieuwe adres in de reactie die je krijgt op je e-mail. Zodra oude adressen echt vervallen dan wordt dit door de IND gemeld.

V: Studenten moeten vóór peildatum 30 september zijn ingeschreven in de GBA, want anders loopt instelling bekostiging mis.

A: Problematiek is helder, het ligt bij OCW, maar vooralsnog is er geen oplossing.

O: Jeroen Ouburg: Dit moet je pragmatisch oplossen met de lokale overheid, door een afspraak te maken dat studenten in eerste instantie tijdelijk kunnen worden ingeschreven op het instellingsadres, als postadres.

Naschrift Mobstacles: Kitty Hemmer tijdelijk gedetacheerd

Kitty Hemmer wordt van 21 mei tot 31 december 2011 gedetacheerd naar Agentschap NL. In deze periode blijft zij één dag per week beschikbaar voor het Mobstacleswerk. In deze periode kunt u met uw vragen bij collega's Irma Nentjes en Ilse Schenk van het Mobstaclesteam terecht.

Einde vergadering, voorzitter sluit af